
การพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของบุคคลออทิสติกโดยใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคม
ผ่านดนตรีบำบัด: กรณีศึกษา เด็กชาย อายุ 6 ปีระดับเตรียมความพร้อม
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดมุกดาหาร

Daily Communication Skill Development of the Autistic by Using a Social Storytelling Activities through Music Therapy: Case Study Master, Age 6 Years Old, Pre-School Level, Mukdahan Special Education Center

ทองคำดี ส่วนบุญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัดเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของบุคคลออทิสติก กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคคลออทิสติกกรณีศึกษา เด็กชาย อายุ 6 ปี จำนวน 1 คน ซึ่งอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ปีการศึกษา 2562 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด ประกอบด้วย 1) การรับรู้และตอบสนองต่อจังหวะดนตรีการปรบมือประกอบเพลงตามจังหวะ 2) การรับรู้และตอบสนองต่อทำนองเพลงการร้องเพลงตามบทเพลง และ 3) การเล่นดนตรีและร้องเพลงตามบทเพลง แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) จำนวน 3 แผน แบบประเมินความสามารถในการใช้กิจกรรมดนตรีบำบัด และแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการพรรณนาในการนำเสนอข้อมูลโดยใช้กราฟเส้น

ผลการวิจัย พบว่า หลังการใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด เด็กชายกรณีศึกษาอายุ 6 ปี มีทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันดีขึ้น สามารถพูดและร้องเพลงเป็นประโยคได้ ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมสูงกว่าก่อนเรียน และมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นร้อยละ 80

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะการสื่อสาร, กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด, บุคคลออทิสติก

*ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Abstract

This research aimed to study the effectiveness of the social storytelling activities through music therapy for improving the daily communication skill of the Autistic. The target group of this study was a case study of the Autistic in Pre-school level in academic year B.E. 2562 chosen by purposive sampling. The instruments of this research were the social storytelling activities through music therapy which consisted of 1) recognition and response to the music rhythm by clapping, 2) recognition and response to the melody and sing along with the song, and 3) Playing music and sing along the song, Three Individual Implementation Plans (IIP), a music therapy activity ability assessment form, and a daily communication ability assessment form. Data were presented by Line Graph and analyzed by descriptive statistics.

The result revealed that after implementing social story telling through music therapy, the case study had better daily communication skills and be able to speak and sing a song in sentences. The daily communication skills of the case study after receiving activities was higher than before. The study also showed that there was an improvement on daily communication of the case study up to 80%

Keywords: Communication skill development, Social storytelling activity through music therapy, Autistic

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างมาก จะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ส่วนที่ 8 มาตรา 49 กล่าวว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และผู้พิการหรือทุพพลภาพ ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 2 มาตรา 10 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ รัฐต้องจัดให้บุคคลดังกล่าว ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษโดยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และ ในหมวด 4 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 2545) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 5

ที่ระบุว่า คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา มีสิทธิเลือก บริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคล และได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้ง การจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 2551)

บุคคลออทิสติกเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการอย่างรุนแรง ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหรือ ขาดทักษะทางสังคมด้านการสื่อความหมาย หรือขาดทักษะด้านการติดต่อสื่อสารและมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ บางคน อาจมีพัฒนาการล่าช้าหรือเร็วกว่าเด็กทั่วไป โดยเฉพาะพัฒนาการทางภาษา การพูด การแสดงท่าทางที่บอก ความหมายต่างๆ มักพบเห็นอาการเหล่านี้ได้ชัดเจน ตั้งแต่วัยเด็กเล็กก่อนอายุ 3 ขวบ (สมพร หวานเสร็จ, 2552) มีลักษณะอาการที่แตกต่างกันตามระดับความรุนแรง มีดังนี้ ความบกพร่องด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมความบกพร่อง ทางการสื่อสาร ลักษณะทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่บกพร่อง ความบกพร่องทางการเรียนแบบและจินตนาการ และความบกพร่องด้านการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัส ความบกพร่องด้านการใช้อวัยวะต่างๆ อย่างประสานสัมพันธ์กัน อันจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

บุคคลออทิสติกมักจะมีสมองซีกขวาค่อนข้างปกติ จึงมีความสามารถในการแสดงออกทางศิลปะ และดนตรีได้เป็นอย่างดี เพราะผลจากความผิดปกติของแกนสมองจะไม่เป็นปัญหาต่อการแสดงออกดังกล่าว เท่ากับการพูด การเขียน การใช้ภาษา หรือการแสดงออกทางสัญลักษณ์ต่างๆ แต่การกระตุ้นด้วยดนตรีจะสามารถ เพิ่มเครือข่ายและพื้นที่ของการทำงานของสมองตลอดจนการส่งผ่านข้อมูลผ่านแกนสมองได้ดีขึ้น เป็นการอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา และนำไปสู่การมีความสามารถ ทางด้านการสื่อความหมายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลของการศึกษาวิจัยด้านดนตรีบำบัดที่มีต่อเด็กออทิสติก ซึ่งนักวิจัยหลายท่านได้สรุปไว้ดังนี้ การศึกษาประสิทธิภาพของกิจกรรมดนตรีบำบัดต่อพัฒนาการทางสื่อความหมาย และปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนออทิสติก ผลการศึกษาพบว่าดนตรีบำบัดสามารถทำให้พัฒนาการทางสื่อความหมาย และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนออทิสติกที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรีบำบัดอยู่ในระดับดี (วรานิษฐ์ พิษิตยศวิน, 2555) และการศึกษาผลการใช้ดนตรีกับเด็กออทิสติกที่มีปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม การไม่พูด จำนวน 4 คน อายุ 4 – 11 ปี โดยการให้เปล่งเสียงตาม และการเล่นเครื่องดนตรี พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษามีพัฒนาการทางสังคมดีขึ้น มีการสบตา มีความสนใจ และมีปฏิริยาตอบรับทางสังคมที่ดีขึ้น (Krystal Demaine, 2554)

ดนตรีเป็นสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นการสร้างเครือข่ายของเซลล์ประสาทของสมอง ทั้งการรับ-ส่ง ข้อมูลภายในกลุ่มของเซลล์ประสาทเอง และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา ให้มีการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กัน ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ทั้งทางด้านสติปัญญา การเรียนรู้ ความคิด อารมณ์ การแสดงออก สมาธิ และการทำงานของทุกระบบในร่างกาย

จากการสังเกตผู้เรียนมีปัญหาด้านการพูดและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน สามารถพูดเป็นคำได้ แต่ไม่สามารถพูดเป็นประโยคได้ และยังไม่เข้าใจภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร มักใช้คำพูดในการสื่อสารสลับกันไปมา และพูดเลียนแบบโดยไม่เข้าใจความหมายของคำที่พูด และพูดเรียงประโยคไม่ถูกต้อง หรือตอบคำถามไม่เป็น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำดนตรีมาใช้ในการบำบัดเด็กออทิสติก เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เนื่องจากการร้องเพลง การฟังเพลง และเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ทำให้เกิดการผ่อนคลายสบายใจ และกระตุ้นความสนใจหรืออารมณ์ของเด็กทำให้เด็กสามารถสื่อสารและเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเด็กคนอื่นได้ ดนตรีบำบัดจะทำให้การสื่อสารของเด็กออทิสติกดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัดเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของบุคคลออทิสติก

นิยามศัพท์เฉพาะ

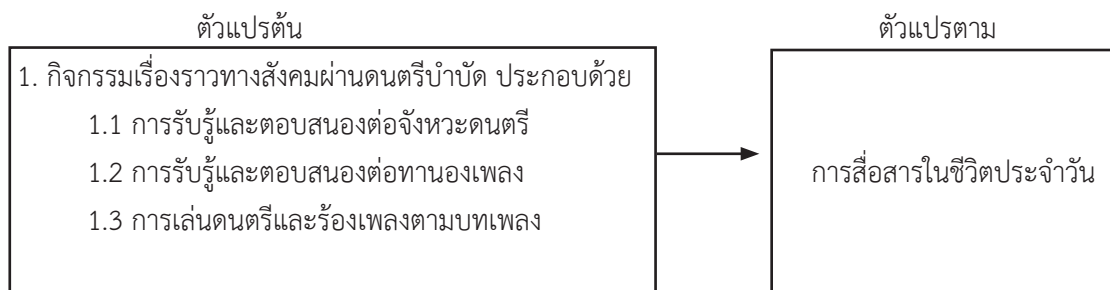
บุคคลออทิสติก หมายถึง เด็กออทิสติก ที่มารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดมุกดาหาร ห้องเรียนออทิสติก ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ได้คัดเลือกแบบเจาะจง คือ เด็กชายอายุ 6 ปี มีปัญหาด้านการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

การสื่อสารในชีวิตประจำวัน หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการจากผู้ส่งสารโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ที่อาจเป็นการพูด การเขียน สัญลักษณ์อื่นใด การแสดงหรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ไปยังผู้รับสาร ซึ่งอาจจะใช้กระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม หรือความจำเป็นของตนเองและคู่สื่อสาร ประกอบด้วย การสื่อสารด้วยประโยคคำถาม ได้แก่ เพลง นักร้อง การสื่อสารด้วยประโยคบอกเล่า ได้แก่ เพลงช้าง และเพลงร่างกายของฉัน

กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด หมายถึง กิจกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย 1) การรับรู้และตอบสนองต่อจังหวะดนตรี 2) การรับรู้และตอบสนองต่อทำนองเพลง และ 3) การเล่นดนตรีและร้องเพลงตามบทเพลง

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

เป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กออทิสติก เพศชาย อายุ 6 ปี จำนวน 1 คน เลือกแบบเจาะจงจากนักเรียนที่มารับบริการ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดมุกดาหาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งมีปัญหาด้านการสื่อสาร ในชีวิตประจำวัน และผู้ปกครองยินยอมให้เข้าร่วมการทดลอง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด ประกอบด้วย 1) การรับรู้และตอบสนองต่อจังหวะดนตรีการประหม่อประกอบเพลงตามจังหวะ 2) การรับรู้และตอบสนองต่อทำนองเพลงการร้องเพลงตามบทเพลง 3) การเล่นดนตรีและร้องเพลงตามบทเพลง

ตัวแปรตาม ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

2.1 กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด จำนวน 3 กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการรับรู้และตอบสนองต่อจังหวะดนตรี (การประหม่อประกอบเพลงตามจังหวะ)

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการรับรู้และตอบสนองต่อทำนองเพลง (การร้องเพลงตามบทเพลง)

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการเล่นดนตรีและร้องเพลงตามบทเพลง (การร้องเพลงประกอบการเล่นดนตรีคีย์บอร์ด)

2.2 แผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) จำนวน 3 แผน

2.3 แบบประเมินความสามารถกิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด

2.4 แบบประเมินเรื่องการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนการทดลองในครั้งนี้นำทดลองกับบุคคลออทิสติก กรณีศึกษา ที่กำลังรับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention:EI) และเตรียมความพร้อมที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดมุกดาหาร ปีการศึกษา 2562 โดยมีขั้นตอนในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บริหาร ผู้ปกครอง เพื่อทำการทดลองและดำเนินการศึกษา

2. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการทดลองด้วยตนเอง โดยใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด ประกอบแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) จำนวน 3 แผน ใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 7 สัปดาห์ จำนวน 21 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี เวลา 09.30-10.20 น. แล้วบันทึกหลังการสอน เก็บไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการทดลองด้วยตนเองตามแบบประเมินความสามารถชุดกิจกรรมดนตรีบำบัด จำนวน 3 กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการรับรู้และตอบสนองต่อจังหวะดนตรี (การปรบมือประกอบเพลงตามจังหวะ) กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการรับรู้และตอบสนองต่อทำนองเพลง (การร้องเพลงตามบทเพลง) กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการเล่นดนตรีและร้องเพลงตามบทเพลง (การร้องเพลงประกอบการเล่นดนตรีคีย์บอร์ด)

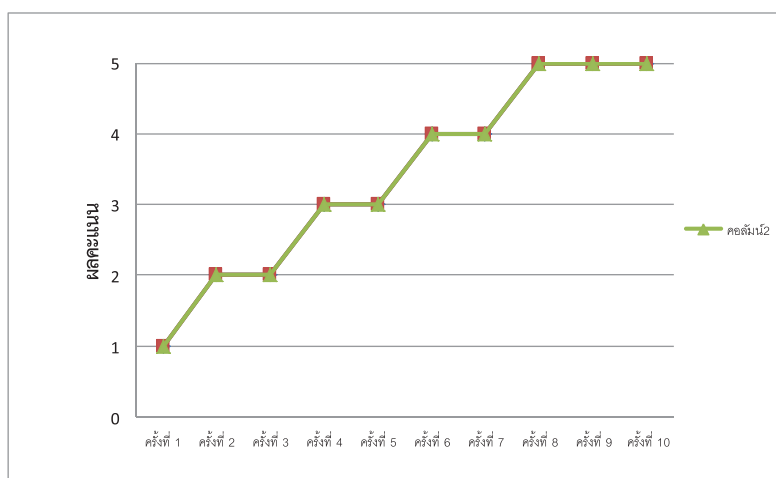
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย ใช้วิธีพรรณนา นำเสนอข้อมูลโดยใช้กราฟเส้นแสดงความสามารถของเด็กออทิสติก หลังจากใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด สัปดาห์ที่ก่อนเรียนและหลังเรียน

สรุปผลการวิจัย

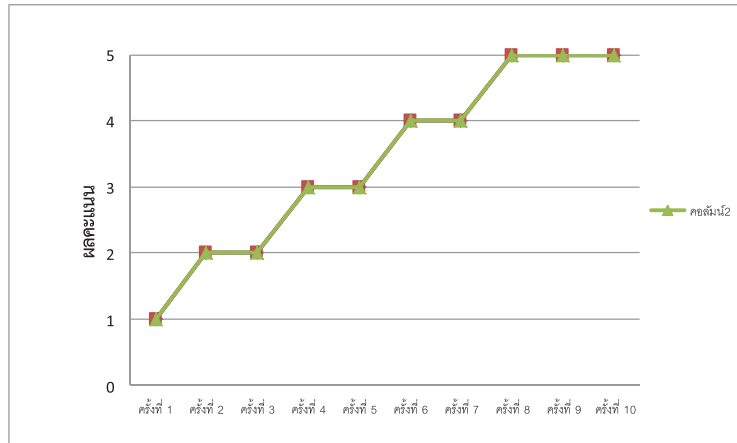
การพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของบุคคลออทิสติกโดยใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด เด็กชาย อายุ 6 ปี ระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดมุกดาหาร สรุปผลการวิจัยดังนี้

กราฟเส้นที่ 1 แสดงผลการใช้ของกิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด กิจกรรมที่ 1 การรับรู้และตอบสนองต่อจังหวะดนตรี(การปรบมือประกอบเพลงตามจังหวะ)

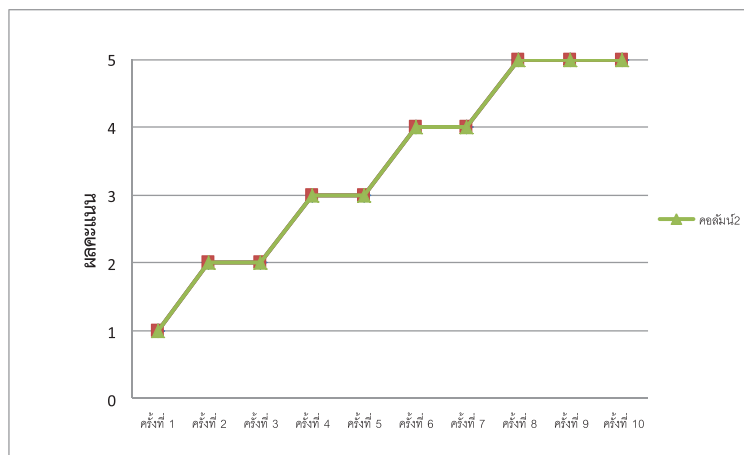
จากภาพกราฟเส้นที่ 1 พบว่า จากการสังเกตพฤติกรรม จำนวน 10 ครั้ง ในระยะสังเกตพฤติกรรม ครั้งที่ 1 - 3 มีระดับคะแนนที่สูง คือสามารถปรบมือประกอบจังหวะตามโดยคอยช่วยเหลือระยะทดลอง ครั้งที่ 4 - 7 มีระดับคะแนนที่สูงขึ้น คือ สามารถปรบมือประกอบเพลงตามจังหวะตามแบบได้ครั้งที่ 8 - 10 มีระดับคะแนนที่สูงขึ้น คือ ปรบมือประกอบเพลงตามจังหวะได้

กราฟเส้นที่ 2 แสดงผลการใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการรับรู้และตอบสนองต่อทำนองเพลง (การร้องเพลงตามบทเพลง)

จากภาพกราฟเส้นที่ 2 พบว่า จากการสังเกตพฤติกรรม จำนวน 10 ครั้ง ในระยะสังเกตพฤติกรรม ครั้งที่ 1 - 3 มีระดับคะแนนที่สูง คือสามารถปรบมือร้องคลอตามบทเพลงได้ ระยะทดลอง ครั้งที่ 4 - 7 มีระดับคะแนนที่สูงขึ้น คือสามารถร้องตามบทเพลงได้บางเนื้อเพลง ครั้งที่ 8 - 10 มีระดับคะแนนที่สูงขึ้น คือร้องเพลงได้ตามบทเพลง

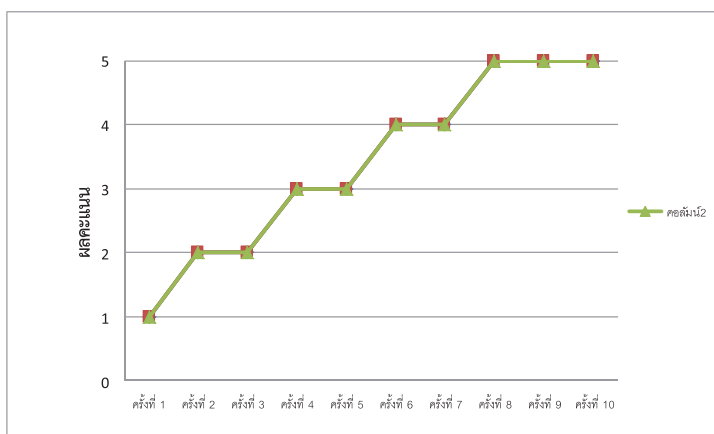
กราฟเส้นที่ 3 แสดงผลการใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด กิจกรรมที่ 3 การเล่นดนตรีและร้องเพลงตามบทเพลง (การร้องเพลงประกอบการเล่นดนตรีคีย์บอร์ด)

จากภาพกราฟเส้นที่ 3 พบว่า พบว่า จากการสังเกตพฤติกรรม จำนวน 10 ครั้ง ในระยะสังเกตพฤติกรรม ครั้งที่ 1 - 3 มีระดับคะแนนที่สูง คือสามารถร้องเพลงประกอบการเล่นดนตรีได้โดยคอยช่วยเหลือได้ ระยะทดลอง ครั้งที่ 4 - 7 มีระดับคะแนนที่สูงขึ้น คือสามารถร้องเพลงประกอบการเล่นดนตรีตามแบบได้ ครั้งที่ 8 - 10 มีระดับคะแนนที่สูงขึ้น คือสามารถร้องเพลงประกอบการเล่นดนตรีได้

การเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของบุคคลออทิสติกโดยใช้กิจกรรมดนตรีบำบัด

กราฟเส้นที่ 4 ผลการพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของบุคคลออทิสติกโดยใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด

จากภาพกราฟเส้นที่ 4 พบว่า จากการสังเกตพฤติกรรม จำนวน 10 ครั้ง ในระยะสังเกตพฤติกรรม ครั้งที่ 1 - 3 มีระดับคะแนนที่สูง คือ สามารถสื่อสารโดยการร้องเพลงแต่เนื้อหายังไม่ถูกต้อง ระยะทดลอง ครั้งที่ 4 - 7 มีระดับคะแนนที่สูงขึ้น คือ สามารถสื่อสารโดยการร้องเพลงประโยคคำถามได้ ครั้งที่ 8 - 10 มีระดับคะแนนที่สูงขึ้น คือ สามารถสื่อสารโดยการร้องเพลง เป็นประโยคบอกเล่าและประโยคคำถามได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยผลการพัฒนาทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของบุคคลออทิสติก โดยใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด กรณีศึกษา เด็กชาย อายุ 6 ปี ระดับเตรียมความพร้อม สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของบุคคลออทิสติก กรณีศึกษา เด็กชาย อายุ 6 ปี พบว่า มีการสื่อสารในชีวิตประจำวันที่ดีขึ้น สามารถสื่อสารในชีวิตประจำวันผ่านกิจกรรมดนตรีบำบัดการร้องเพลง และการเล่นดนตรีได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมดนตรีบำบัดเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในทุกสัปดาห์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พฤติกรรมสื่อสารในชีวิตประจำวันดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยรวมศักดิ์ เจริญศักดิ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่องดนตรีบำบัด: การพัฒนาเด็กออทิสติกทางด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของดนตรีบำบัดของเด็กออทิสติกช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาที่ดีขึ้น โดยลำดับ จากการที่เด็กได้ฝึกร้องเพลง ทำให้เด็กเรียนรู้คำศัพท์ในเพลงต่าง ๆ มีความพยายามในการออกเสียงคำเหล่านั้น นอกเหนือจากนี้ ดนตรียังมีผลช่วยให้เด็กมีพัฒนาการในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น สมาธิ อารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อผู้อื่นได้เร็วมากขึ้น การพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมดนตรีบำบัด เป็นผลให้การสื่อความหมาย การสบตา ความสนใจ และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กออทิสติกดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ วรานิษฐ์ พิชิตยศวิวัฒน์ (2555) ได้ศึกษาประสิทธิผลของกิจกรรมดนตรีบำบัดต่อพัฒนาการทางสื่อความหมาย และปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนออทิสติก ผลการวิจัยพบว่าดนตรีบำบัดสามารถทำให้พัฒนาการทางสื่อความหมายและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนออทิสติกที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรีบำบัดอยู่ในระดับดี

2. ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของบุคคลออทิสติก กรณีศึกษา เด็กชาย อายุ 6 ปี หลังการใช้กิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัด พบว่า สูงกว่าก่อนการใช้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการประเมินพฤติกรรมและวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็ก ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการรับรู้และตอบสนองต่อจังหวะดนตรี (การปรบมือประกอบเพลงตามจังหวะ) กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการรับรู้และตอบสนองต่อทำนองเพลง (การร้องเพลงตามบทเพลง) กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการเล่นดนตรีและร้องเพลงตามบทเพลง (การร้องเพลงประกอบการเล่นดนตรีคีย์บอร์ด) และได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม จึงส่งผลให้เด็กชายกรณีศึกษามีพฤติกรรมการสื่อสารในชีวิตประจำวันที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญสุตา จิโนการ (2555) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกจากการใช้ดนตรีบำบัดมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการใช้ดนตรีบำบัดเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นด้วยความเต็มใจและเด็กสามารถร่วมกิจกรรมโดยการร่วมร้องเพลง เล่นดนตรีและเครื่องดนตรีหรือกิจกรรมประกอบในลักษณะต่าง ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำกิจกรรมเรื่องราวทางสังคมผ่านดนตรีบำบัดไปใช้ในการวิจัยความบกพร่องทักษะด้านอื่นๆ ของบุคคลออทิสติกและความพิการประเภทอื่นๆ และนำดนตรีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการทำกิจกรรมในห้องเรียนสำหรับพัฒนา ทักษะและการพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูกับนักเรียน

2.2 ควรมีการนำดนตรีบำบัดไปใช้ในการวิจัยกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นๆ

เพื่อศึกษา รวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม พัฒนาและหาวิธีการช่วยเหลือเด็กผู้ปกครอง ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอื่นให้ครอบคลุมทั้ง 9 ประเภทตามความพิการทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

รวมศักดิ์ เจียมศักดิ์. (2561).วารสารพัฒนศิลป์วิชาการ. ปีที่ 2 ฉบับพิเศษ (มิถุนายน 2561).

เพ็ญสุตา จิโนการ. (2555). การศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกจากการใช้ดนตรีบำบัด. กองบรรณาธิการวารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษศูนย์พัฒนาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรานิษฐ์ พิษิตยวัฒน์ (2555). ประสิทธิภาพของกิจกรรมดนตรีบำบัดต่อพัฒนาการทางสื่อความหมายและปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนออทิสติก. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.